

LRT atsisako politinės reklamos, komercinės reklamos naujienų portale LRT.LT, laidų rėmimo, taip pat nebedalyvaus jokiuose viešuose pirkimuose kurti ir transliuoti programas ar į žurnalistiką panašų turinį.

Tačiau LRT atkreipia dėmesį, kad yra labai svarbu išsaugoti galimybę transliuoti kultūros, socialinę ir šviečiamąją informaciją, kultūros renginių ir sporto transliacijų rėmėjus.

„Pastarojo meto iniciatyvos ir vieši pasisakymai privertė sunerimti LRT, o taip pat kultūros, sporto ir kitų sektorių atstovus, kad gali būti sugriauta visa ekosistema, leidusi sėkmingai augti įvairiems kultūros, sporto, bendruomenių projektams“, – sakė LRT generalinė direktorė Monika Garbačiauskaitė-Budrienė.

Šiuo metu dauguma organizatorių kultūros renginių anonsavimui renkasi LRT – ne tik dėl to, kad per LRT geriau nei kitais kanalais pasiekiami kultūros ieškantys žmonės, bet ir dėl to, kad LRT kanalai jiems įperkami dėl kur kas mažesnės kainos nei daugelis komercinių kanalų. Be to, LRT tapdamas informaciniu partneriu ar rėmėju papildomai dar suteikia nuolaidų. Pagal šiuo metu galiojantį įstatymą ir kitus teisės aktus, kultūros ir sporto projektai LRT eteryje gali pristatyti savo rėmėjus, ir tai kuria motyvą įvairioms įmonėms ir kitoms organizacijoms juos remti. Nuolaidų viešinimui 2018 m. gavo daugiau nei 300 įvairių renginių ar projektų.

„Išlaikyti galimybę transliuoti klipus apie kultūros renginius su jų rėmėjais yra ne LRT, o bendras Lietuvos interesas. Jei šios galimybės neliktų, grėsmė iškiltų tokiems projektams kaip „Scanorama“, Pažaislio festivalis ir panašiams“, – sakė M. Garbačiauskaitė-Budrienė.

Valdančiųjų Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos nariai Seimo vicepirmininkas Arvydas Nekrošius, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė Agnė Širinskienė ir Seimo narys Valius Ažuolas liepos 1 d. įregistravo Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pataisas, kurios įpareigotų informaciją apie kultūros renginius ir jų rėmėjus transliuoti nemokamai. LRT tam nepritaria.

„Matydami jau ir dabar esantį užklausų skaičių (kai sekundės, nors ir nedaug, bet kainuoja), prognozuojame, kad įvedus nemokamo transliavimo tvarką, prašymų srautas taps nebesuvaldomas. Taip kultūriniai renginiai nukentės dar labiau, nes eteris jiems taps tiesiog nebepasiekiamas, kai į jį pretenduos visi, net ir menkaverčiai projektai“, – sakė M. Garbačiauskaitė-Budrienė.

Nusprendus viską transliuoti nemokamai taip pat kils teisinė kolizija dėl renginių, į kuriuos parduodami bilietai, taip pat dėl nemokamai rodomų komercinių prekių ženklų. Tikėtina,

galiausiai tokiems renginiams nebus leidžiama pasirodyti LRT eteryje.

Dalį klipų LRT ir dabar transliuoja nemokamai – tai valstybinės reikšmės renginiai, būtina ar skubi socialinė informacija ir pan.

Kitas svarbus dalykas – išsaugoti galimybę rodyti rėmėjus transliuojant tarptautinius ir Lietuvos sporto renginius ir taip šias transliacijas išsaugoti LRT eteryje. „Yra kelios priežastys, kodėl tai svarbu. Viena, tarptautinių sporto renginių transliacijos teisės parduodamos bendrame pakete su rėmėjais. Kita, LRT nebegalės pretenduoti į transliacijos teises dėl per didelės kainos negalėdama jos nė dalies pasidengti rėmėjų lėšomis. Tokiu būdu LRT eteryje nebeliktų svarbiausių sporto renginių transliacijų, tai būtų žala ir sporto propagavimui, ir LRT misijos įgyvendinimui“, – sakė M. Garbačiauskaitė-Budrienė.

Sprendimas atsisakyti savo rengiamų transliacijų rėmimo, politinės reklamos, komercinės interneto reklamos ir viešinimo projektų pradedamas įgyvendinti iškart įgyvendinus anksčiau sutartimis prisiimtus įsipareigojimus.

„Toks mūsų sprendimas neigiamai paveiks LRT biudžetą, kuris yra vienas mažiausių tarp EBU narių. Jį turėjome priimti suprasdami, kad komercinė žiniasklaida iš tiesų išgyvena sudėtingus laikus, tačiau tuo naudojasi valdantieji, bet kokia kaina siekiantys pakeisti LRT valdyseną, apsunkinti jo kasdienes operacijas, sumažinti jo nepriklausomumą. O pastarosios iniciatyvos pirmiausiai griauja galimybes toliau sėkmingai augti įvairiems kultūros ir sporto projektams“, – sakė M. Garbačiauskaitė-Budrienė.

LRT nepriklausomumą sumažintų ir valdančiųjų liepos 1 d. įregistruotas siūlymas atsisakyti nuostatos, kad LRT finansavimas būtų priklausomas nuo užpraeitais metais valstybės surinktų mokesčių. Tai reikštų, kad LRT biudžeto dydis kasmet priklausytų nuo politikų sprendimo.

„Šiame įregistruotame siūlyme esmė yra ne tik biudžeto dydis, bet ir jo nustatymo principas. Skubama jį pristatyti, kaip kompensavimą prarastų LRT pajamų, tačiau norime atkreipti dėmesį, kad valdantieji registruoja vis naujas pataisas, kai Seime netrukus bus svarstoma tų pačių Seimo narių užregistruota ištisa LRT įstatymo redakcija. Visus klausimus reikia apvarstyti naujos LRT įstatymo redakcijos kontekste, o ne paskirais pasiūlymais“, – sakė M. Garbačiauskaitė-Budrienė.

Šiuo metu LRT skiriamų lėšų dydis sudaro 1,5 proc. biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 1,3 proc. iš akcizų pajamų. Šis visuomeninio transliuotojo finansavimo modelis yra vertinamas kaip vienas pažangiausių tarp EBU narių.

